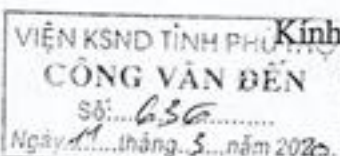

Số: 159 /TB-VKSTC

Hà Nội, ngày 09 tháng 3 năm 2020

THÔNG BÁO RÚT KINH NGHIỆM
Về công tác kiểm sát việc giải quyết đối với vụ án hành chính

Kính gửi: - Viện kiểm sát nhân dân cấp cao 1, 2, 3;
- Viện kiểm sát nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc
Trung Ương

Thông qua công tác kiểm sát việc giải quyết theo thủ tục giám đốc thẩm đối với vụ án hành chính, Viện kiểm sát nhân dân tối cao thông báo đến Viện kiểm sát nhân dân cấp cao 1, 2, 3; Viện kiểm sát nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương kinh nghiệm kiểm sát việc giải quyết vụ án hành chính về việc "*Khiếu kiện quyết định hành chính của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh giải quyết khiếu nại trong trường hợp bồi thường, hỗ trợ đất bị thu hồi*", giữa:

Người khởi kiện: Bà Trần Thị Thanh Giang, sinh năm 1950;

Địa chỉ: Số 55 đường Trần Huỳnh, khóm 7, phường 1, thành phố Bạc Liêu, tỉnh Bạc Liêu.

Người đại diện theo ủy quyền: Ông Đoàn Đình Đồi, sinh năm 1956

Người bị kiện: Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Bạc Liêu;

Người đại diện theo ủy quyền của người bị kiện: Ông Lê Quốc Minh – Phó Chánh Văn phòng UBND tỉnh Bạc Liêu.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Trường Đại học Bạc Liêu

Địa chỉ: Số 178 đường Võ Thị Sáu, phường 8, thành phố Bạc Liêu, tỉnh Bạc Liêu.

I. TÓM TẮT NỘI DUNG VỤ ÁN

Ngày 09/3/1981, UBND tỉnh Minh Hải (cũ) ban hành Quyết định số 08/QĐ-UB cấp cho Trường Quản lý hợp tác hóa Nông nghiệp trực thuộc Ban cải tạo Nông nghiệp tỉnh Minh Hải sử dụng diện tích 46.200 m² đất.

Ngày 01/6/1982, UBND tỉnh Minh Hải (cũ) ban hành Quyết định số 90/QĐ-UB giao khu vực Trường Quản lý hợp tác hóa Nông nghiệp cho Trường Trung học sư phạm tỉnh Minh Hải (nay là Trường Đại học Bạc Liêu) để xây dựng trường.

Ngày 24/8/1982, UBND tỉnh Minh Hải (cũ) ban hành Quyết định số 139/QĐ-UB chuyển giao toàn bộ diện tích khu vực Trường Quản lý hợp tác

hóa Nông nghiệp cho Trường Trung học sư phạm tỉnh Minh Hải (nay là Trường Đại học Bạc Liêu) để xây dựng trường.

Ngày 30/3/1991, Trường Trung học sư phạm tỉnh Minh Hải (cũ) ban hành Quyết định số 24/QĐ tạm giao cho ông Đoàn Đình Đồi (là chồng bà Trần Thị Thanh Giang) ô đất số 10, lô số 3, diện tích 1.612m² thuộc phần đất do UBND tỉnh Minh Hải (cũ) giao cho Trường. Theo quyết định này, ông Đồi phải nộp lệ phí sử dụng đất theo quy định của Nhà nước (khoảng 193 đồng/m²). Trước mắt mỗi ô đất làm nhà phải đóng 10.000 đồng, mỗi ô đất sản xuất (dưới 1.000m²) phải đóng 5.000 đồng để Trường hợp đồng với Sở Xây dựng về quy hoạch đất.

Ngày 21/5/1998, Chủ tịch UBND tỉnh Bạc Liêu ban hành Quyết định số 278/QĐ-UB hợp thức hóa và cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho Trường Trung học sư phạm Bạc Liêu với tổng diện tích đất là 20.842,50m². Ngày 31/5/1998, UBND tỉnh Bạc Liêu cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất đối với diện tích 20.842,50m² cho Trường Trung học sư phạm Bạc Liêu.

Thực hiện dự án nâng cấp mở rộng đường Trần Huỳnh, ngày 01/3/2007, Chủ tịch UBND tỉnh Bạc Liêu ban hành Quyết định số 34/QĐ-UBND về thu hồi đất để thực hiện dự án nâng cấp đường Trần Huỳnh (đoạn từ đường Lê Duẩn đến Cầu Xáng) thuộc phường 1, thị xã Bạc Liêu, tỉnh Bạc Liêu, thu hồi 15.888,90 m² đất do các hộ gia đình, cá nhân và tổ chức sử dụng để thực hiện dự án nâng cấp đường Trần Huỳnh.

Ngày 20/8/2007, Ban bồi thường giải phóng mặt bằng thuộc UBND tỉnh Bạc Liêu ban hành Thông báo số 08/TB-NY-GPMB về niêm yết thông báo về việc bồi thường, hỗ trợ và tái định cư.

Ngày 12/8/2008, UBND thị xã Bạc Liêu (nay là thành phố Bạc Liêu) ban hành Quyết định số 963/QĐ-UBND công bố mức tiền bồi thường, hỗ trợ đối với đất của bà Trần Thị Thanh Giang là 175.096.304 đồng (*bị thu hồi 506,3m² đất nông nghiệp đặc biệt không được bồi thường, chỉ hỗ trợ 80% tài sản trên đất*). Không đồng ý với Quyết định số 963/QĐ-UBND ngày 12/8/2008 nêu trên, bà Giang khiếu nại đến UBND thị xã Bạc Liêu.

Ngày 13/4/2009, Chủ tịch UBND thị xã Bạc Liêu ban hành Quyết định 121/QĐ-UBND với nội dung bác đơn khiếu nại của bà, giữ nguyên Quyết định số 963/QĐ-UBND.

Ngày 22/12/2009, UBND thị xã Bạc Liêu ban hành Quyết định số 583/QĐ-UBND với nội dung bồi thường, hỗ trợ bổ sung đối với 506,30m² đất nông nghiệp đặc biệt cho bà Giang số tiền 38.471.206 đồng (đơn giá 80.000đ/m²). Bà Giang đã nhận, nhưng vẫn tiếp tục khiếu nại đối với quyết định giải quyết khiếu nại của Chủ tịch UBND thị xã Bạc Liêu đến UBND tỉnh Bạc Liêu.

Ngày 03/02/2010, Chủ tịch UBND tỉnh Bạc Liêu ban hành Quyết định số 213/QĐ-UBND với nội dung: Bác yêu cầu khiếu nại của bà Giang và giữ

nguyên Quyết định số 121/QĐ-UBND ngày 13/4/2009 của Chủ tịch UBND thị xã Bạc Liêu.

Ngày 25/6/2012, bà Trần Thị Thanh Giang khởi kiện đến Tòa án nhân dân tỉnh Bạc Liêu. Nội dung khởi kiện: yêu cầu Chủ tịch UBND tỉnh bồi thường giá trị đất bị thu hồi còn lại là 381.757.790 đồng và bồi thường thêm 20% giá trị tài sản theo bảng giá tại Quyết định số 04/2010 của Chủ tịch UBND tỉnh Bạc Liêu, đồng thời tính thêm trượt giá.

Chủ tịch UBND tỉnh Bạc Liêu cho rằng: diện tích đất mà bà Trần Thị Thanh Giang bị thu hồi có nguồn gốc là đất do Nhà nước cấp cho Trường Trung học sư phạm Minh Hải. Việc Trường Trung học sư phạm Minh Hải giao đất cho bà Giang là không đúng đối tượng, không đúng thẩm quyền. Do đó bà Giang không được bồi thường. Căn cứ khoản 3, Điều 7 Nghị định 197/NĐ-CP ngày 03/12/2004 của Chính phủ và khoản 5 Điều 38 Luật Đất đai năm 2003 Chủ tịch UBND thị xã Bạc Liêu giải quyết bác đơn khiếu nại của bà Giang là đúng pháp luật.

II. QUÁ TRÌNH GIẢI QUYẾT VỤ ÁN

Bản án hành chính sơ thẩm số 15/2013/HC-ST ngày 26/4/2013 của TAND tỉnh Bạc Liêu quyết định:

“Bác yêu cầu của bà Trần Thị Thanh Giang kiện yêu cầu hủy Quyết định số 213/QĐ-UB ngày 03/02/2010 của Chủ tịch UBND tỉnh Bạc Liêu đối với yêu cầu được bồi thường giá trị diện tích đất bị thu hồi”.

Ngày 08/5/2013, ông Đoàn Đình Đới – người đại diện theo ủy quyền của người khởi kiện có đơn kháng cáo toàn bộ bản án sơ thẩm nêu trên.

Tại Bản án hành chính phúc thẩm số 134/2016/HC-PT ngày 11/10/2016 của Tòa nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh, quyết định:

“Bác yêu cầu kháng cáo của bà Trần Thị Thanh Giang yêu cầu hủy Quyết định số 213/QĐ-UBND ngày 03/02/2010 của Chủ tịch UBND tỉnh Bạc Liêu đối với yêu cầu được bồi thường giá trị diện tích đất bị thu hồi”.

Sau khi có Bản án phúc thẩm nói trên, bà Trần Thị Thanh Giang có đơn gửi VKSND tối cao, đề nghị xem xét theo thủ tục giám đốc thẩm đối với Bản án hành chính phúc thẩm số 134/2016/HC-PT ngày 11/10/2016 của Tòa nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh.

Ngày 11/10/2019, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tối cao ban hành Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 03/QĐ-VKS-HC kháng nghị theo thủ tục giám đốc thẩm đối với Bản án hành chính phúc thẩm số 134/2016/HC-PT ngày 11/10/2016 của Tòa nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh.

III. MỘT SỐ VẤN ĐỀ CẦN RÚT KINH NGHIỆM

Khi kiểm sát vụ án trên, Viện kiểm sát cần căn cứ Nghị định số 84/2007/NĐ-CP ngày 25/5/2007 của Chính phủ quy định bổ sung về việc cấp

giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, thu hồi đất, thực hiện quyền sử dụng đất, trình tự, thủ tục bồi thường, hỗ trợ, tái định cư khi nhà nước thu hồi đất và giải quyết khiếu nại về đất đai (có hiệu lực tại thời điểm giải quyết vụ án):

Điều 46: Bồi thường, hỗ trợ về đất khi Nhà nước thu hồi đối với đất được giao không đúng thẩm quyền trước ngày 01 tháng 7 năm 2004 nhưng đã nộp tiền để được sử dụng đất mà chưa được cấp Giấy chứng nhận:

"1. Đất được giao không đúng thẩm quyền trước ngày 01/7/2004 nhưng người đang sử dụng đất đã nộp tiền để được sử dụng đất mà chưa được cấp giấy chứng nhận thì việc bồi thường, hỗ trợ về đất được thực hiện theo quy định sau:

a. Trường hợp sử dụng đất trước ngày 15 tháng 10 năm 1993 thì người đang sử dụng đất được bồi thường, hỗ trợ về đất đối với diện tích và loại đất được giao"

...."

Trong trường hợp hộ bà Giang thì Quyết định số 24/QĐ ngày 30/3/1991 về việc tạm giao đất của Trường Trung học sư phạm Minh Hải là không đúng thẩm quyền nhưng bà Giang được giao quản lý đất trước ngày 01/7/2004. Hồ sơ vụ án thể hiện có các Biên lai thu thuế nhà, đất của ông Đoàn Đình Đời. Như vậy, hộ bà Giang có thực hiện việc nộp tiền thuế nhà, đất, có sự theo dõi quản lý của Nhà nước. Tuy nhiên, trong hồ sơ vụ án chưa thể hiện hồ sơ kê khai và sử dụng đất và bà Giang đã nộp tiền để sử dụng đất hay chưa? Tòa án hai cấp chưa làm rõ việc nộp tiền theo Quyết định số 24/QĐ ngày 30/3/1991 của bà Giang, quá trình quản lý đất đai của Ủy ban nhân dân phường, thị xã như thế nào? Nếu bà Giang đã nộp tiền để được sử dụng đất thì được bồi thường về đất theo quy định tại Điều 46 Nghị định số 84/NĐ-CP ngày 25/5/2007 của Chính phủ.

Trường hợp hộ bà Giang được xác định là chưa nộp tiền sử dụng đất thì hộ bà Giang vẫn được bồi thường về đất theo quy định tại khoản 1 Điều 44 Nghị định số 84/NĐ-CP ngày 25/5/2007 của Chính phủ quy định bồi thường, hỗ trợ về đất khi Nhà nước thu hồi đất đối với đất sử dụng trước ngày 15 tháng 10 năm 1993 mà không có giấy tờ về quyền sử dụng đất:

"1. Trường hợp thu hồi đất với đất sử dụng trước ngày 15/10/1993 nhưng không có Giấy chứng nhận hoặc một trong các loại giấy tờ quy định tại khoản 1 Điều 50 của Luật Đất đai và được Ủy ban nhân dân cấp xã xác nhận đất đó không có tranh chấp thì việc bồi thường, hỗ trợ về đất thực hiện theo quy định sau:

a) Trường hợp đất đang sử dụng là đất có nhà ở và không thuộc một trong các trường hợp sử dụng đất quy định tại khoản 4 Điều 14 Nghị định này (các trường hợp do lấn chiếm, vi phạm quy hoạch) thì người đang sử dụng đất được bồi thường đối với diện tích thực tế đang sử dụng nhưng diện tích được bồi thường không vượt quá hạn mức giao đất ở theo quy định tại khoản 2 Điều 83

và khoản 5 Điều 84 của Luật Đất đai tại thời điểm có quyết định thu hồi đất. Đối với phần diện tích vượt hạn mức giao đất ở và phần diện tích đất vườn, ao trên cùng thửa đất có nhà ở nhưng không được công nhận là đất ở (nếu có) thì được bồi thường, hỗ trợ về đất theo quy định đối với đất nông nghiệp xen kẽ trong khu dân cư”.

Phần đất bà Giang sử dụng chưa được cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, Quyết định số 24/QĐ ngày 30/3/1991 của Trường Trung học sư phạm Minh Hải không phải là một trong các giấy tờ quy định tại khoản 1 Điều 50 Luật Đất đai năm 2003, nhưng đã được Thanh tra thị xã Bạc Liêu, UBND phường 1 xác nhận đất không có tranh chấp thì được bồi thường đối với diện tích thực tế đang sử dụng. Cụ thể tại Báo cáo kết quả xác minh số 29 ngày 12/3/2009 của Thanh tra thị xã Bạc Liêu kết luận “năm 1991 Trường Trung học sư phạm tạm giao cho ông Đoàn Đình Đồi (chồng bà Giang) diện tích đất 1.612m² để canh tác và cất nhà ở, bà Giang sử dụng đến nay không ai tranh chấp”. Tại Biên bản kiểm định khối lượng, chất lượng đất và tài sản trên đất thuộc phạm vi giải tỏa của Ban giải phóng mặt bằng Ủy ban nhân dân thị xã Bạc Liêu ngày 24/7/2006 có sự tham gia và xác nhận của Ủy ban nhân dân phường 1 đã xác định đất bà Giang canh tác và cất nhà ở đã sử dụng ổn định, không có tranh chấp từ năm 1991 đến nay. Theo Hồ sơ kỹ thuật thửa đất của bà Giang do Trung tâm kỹ thuật Tài nguyên và Môi trường thuộc Sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh Bạc Liêu lập năm 2004 thì thửa đất của bà Giang được xác định là đất vườn và đất ở. Như vậy, hộ gia đình bà Giang đáp ứng được điều kiện để được bồi thường về đất theo quy định tại khoản 1 Điều 44 Nghị định 84/NĐ-CP ngày 25/5/2007 của Chính phủ.

Đối với vụ án cụ thể trên, Tòa án cấp sơ thẩm và Tòa án cấp phúc thẩm bác toàn bộ yêu cầu khởi kiện, kháng cáo của bà Giang về hủy Quyết định số 213/QĐ-UBND ngày 03/02/2010 của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Bạc Liêu là không có cơ sở, gây thiệt hại đến quyền và lợi ích hợp pháp của bà Giang.

Sau khi nhận được đơn đề nghị kháng nghị theo thủ tục giám đốc thẩm của bà Trần Thị Thanh Giang, Viện kiểm sát nhân dân tối cao đã xem xét, nghiên cứu. Ngày 11/10/2019 Viện trưởng VKSND tối cao đã ban hành Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 03/2019/KN-HC đối với Bản án phúc thẩm số 134/2016/HC-PT ngày 11/10/2016 của Tòa nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh. Đề nghị Hội đồng Thẩm phán TAND tối cao xét xử giám đốc thẩm, hủy toàn bộ Bản án hành chính phúc thẩm số 134/2016/HC-PT ngày 11/10/2016 của Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh và Bản án hành chính sơ thẩm số 15/2013/HC-ST ngày 26/4/2013 của TAND tỉnh Bạc Liêu; giao hồ sơ về TAND tỉnh Bạc Liêu giải quyết lại theo đúng quy định của pháp luật.

Ngày 17/02/2020, Hội đồng toàn thể Thẩm phán TANDTC đã đưa ra xét xử vụ án trên theo thủ tục giám đốc thẩm. Sau khi xét xử, 17/17 thành viên Hội đồng Thẩm phán TAND tối cao đã chấp nhận toàn bộ Quyết định kháng nghị

giám đốc thẩm của Viện trưởng VKSND tối cao, hủy toàn bộ Bản án sơ thẩm và Bản án phúc thẩm, giao hồ sơ về TAND tỉnh Bạc Liêu giải quyết lại đúng theo quy định của pháp luật.

Trên đây là một số vấn đề cần rút kinh nghiệm trong quá trình kiểm sát việc giải quyết vụ án hành chính "*Khiếu kiện quyết định hành chính của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh giải quyết khiếu nại trong trường hợp bồi thường, hỗ trợ đất bị thu hồi*". Viện kiểm sát nhân dân tối cao thông báo đến các Viện kiểm sát nhân dân cấp cao, Viện kiểm sát nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương để tham khảo trong quá trình thực hiện chức năng kiểm sát./.

Nơi nhận:

- Đ/c Viện trưởng VKSND tối cao (để báo cáo);
- Đ/c Trần Công Phán - PVT VKSND tối cao (để báo cáo);
- VKSND cấp cao 1, 2, 3;
- VKSND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương;
- Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội;
- Trường Đào tạo Bồi dưỡng nghiệp vụ kiểm sát tại TP. Hồ Chí Minh;
- Văn phòng VKSND tối cao (P.tham mưu tổng hợp);
- Lãnh đạo và công chức Vụ 10;
- Lưu: VT, V10.

TL. VIỆN TRƯỞNG
VỤ TRƯỞNG VỤ KIỂM SÁT VIỆC GIẢI QUYẾT
CÁC VỤ ÁN HÀNH CHÍNH, VỤ VIỆC KINH DOANH,
THƯƠNG MẠI, LAO ĐỘNG VÀ NHỮNG VIỆC KHÁC
THEO QUY ĐỊNH CỦA PHÁP LUẬT

Phan Văn Tâm

**VIỆN KIỂM SÁT NHÂN DÂN
TỈNH PHÚ THỌ**

Số: 14/SL

Nơi nhận:

- Lãnh đạo;
- P9, P10, T.Tra, TCCB;
- 13 đơn vị cấp huyện;
- Lưu VP.

SAO Y BẢN CHÍNH
Phú Thọ, ngày 11 tháng 3 năm 2020

Nguyễn Đình Hùng